

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник ректора ХНАДУ
назва ВНЗ

проф. _____
вчене звання підпис

Гладкий І.П.
прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Міжнародне економічне право**
(повна назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавр**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **0305 «Економіка та підприємництво»**
(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки **6.030503 «Міжнародна економіка»**
(шифр і назва напряму підготовки)

2017рік.

[†] якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то перерахувати усі

розроблено та внесено: міжнародної економіки
(повне найменування кафедри)

розробники програми: доцент, к.ю.н., О.М. Перунова

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри міжнародної економіки “29” серпня 2017 року, протокол № 1

Завідуючий кафедри
міжнародної економіки

проф. _____
вчене звання підпис

Д.А.Горовий
прізвище та ініціали

“Узгоджено”

Завідуючий кафедри між. економіки,
професор, доктор економічних наук
назва кафедри вчене звання

_____ підпис

Д.А. Горовий
прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 20__ року

“Узгоджено”

Декан факультету управління та бізнесу,
професор. _____
вчене звання

_____ підпис

І.А. Дмитрієв
прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 20__ року

© _____, 2017 рік

© _____, 2022 рік

² якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напряму (спеціальності) 6.030503. Міжнародна економіка

назва напряму для бакалавра (спеціальності для магістра)

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять міжнародного економічного права України, розуміння ними природи міжнародного економічного права, яка є невід'ємною частиною міжнародного права, механізмом виникнення та реалізації його норм, взаємодії міжнародного та національного права. Закономірності побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

1.2. Предметом навчальної дисципліни - є міжнародні економічні відносини суб'єктів господарювання, а саме держав та їх об'єднань як носіїв публічної влади. Суб'єктами цих відносин можуть бути також і міжнародні організації, зокрема економічні та ін..

1.3. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

Надання студентам систематичних знань з міжнародного економічного права, яке є від'ємною частиною міжнародного права, механізмом виникнення та реалізації його норм, взаємодії міжнародного та національного права. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з основних положень законодавства України з питань міжнародного економічного співробітництва і зовнішньо - економічної діяльності України. Студенти повинні вивчити питання гармонізації України з міжнародним економічним правом, оскільки ці знання у майбутньому допоможуть майбутнім фахівцям налаштовувати нові зовнішньо-економічні зв'язки України з іншими державами світу.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття міжнародного економічного права;
- поняття предмету міжнародного економічного права;
- поняття суб'єктів міжнародного економічного права;
- поняття міжнародного договору;
- поняття та систему принципів міжнародного економічного права;
- поняття міжнародних організацій ;
- поняття та джерела міжнародного торговельного права;
- поняття та джерела міжнародного митного права;
- поняття та джерела міжнародного валютного права;
- поняття та джерела міжнародного інвестиційного права;
- поняття та джерела міжнародного транспортного права;

- поняття міжнародно-правового механізму регулювання співробітництва в галузі промисловості, сільського господарства та науково-технічного співробітництва;

- поняття та правові засади зовнішньоекономічної діяльності.

ВМІТИ:

- використовувати джерела національної системи права України;

- захищати свої права та обов'язки;

- використовувати джерела міжнародного права;

- вміти закрювати зовнішньоекономічний договір;

- здійснювати захист міжнародних порушених прав.

- нести відповідальність за порушення національного та міжнародного законодавства;

- працювати з джерелами захисту національної та міжнародної системи права України;

- застосовувати на практиці нормативно-правові акти в галузі міжнародних економічних правовідносин;

- використовувати дані науки міжнародного економічного права для вирішення професійних завдань;

- здійснювати юридичний аналіз змісту міжнародних економічних відносин;

- аргументувати власну точку зору та прийняття рішення за конкретним завданням.

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань та розвиток міжнародно економічного права України.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Міжнародне економічне право України» вивчається на четвертому курсі, по суті це перше ознайомлення студента з поняттям «міжнародного економічного права». Навчальна дисципліна «Міжнародне економічне право» тісно пов'язана з такими дисциплінами як : конституційне право; цивільне право; цивільний процес, трудове право; господарське право, господарський процес; міжнародне право; кримінальне право; кримінальний процес; торговельне право; валютне право; митне право; інвестиційне право; транспортне право.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів <u>6</u> Кількість годин <u>180</u>	_____ нормативна _____ (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>сьомий</u> Порядковий номер семестру	Порядковий номер семестру
Вид контролю:	<u>іспит</u>	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	32	
- практичні, семінарські (годин)	16	
- самостійна робота студентів (годин)	132	
- підготовка та проведення екзамену	+	

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного економічного права.

Тема 1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного економічного права.

Тема 2. Поняття джерел міжнародного економічного права.

Тема 3. Поняття та система міжнародного економічного права.

Розділ 2. Держава, як суб'єкти міжнародного економічного права. Міжнародні економічні організації.

Тема 4. Держава, як суб'єкт міжнародного економічного права.

Тема 5. Поняття міжнародної економічної організації та її правовий статус.

Тема 6. Поняття транснаціональних корпорацій і міжнародно-правове регулювання їх діяльності.

Розділ 3. Поняття міжнародного економічного договору. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.

Тема 7. Поняття і значення міжнародних економічних договорів.

Тема 8. Поняття і правові засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 9. Поняття міжнародного торговельного права.

Тема 10. Поняття міжнародного валютного права.

Розділ 4. Міжнародне інвестиційне право. Міжнародне транспортне право. Міжнародне митне право.

Тема 11. Поняття міжнародного інвестиційного права і його місце в системі міжнародного економічного права.

Тема 12. Поняття міжнародного транспортного права.

Тема 13. Поняття міжнародного митного права.

Розділ 5. Міжнародно-правове регулювання співробітництва у промисловості та сільському господарстві. Правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва.

Тема 14. Міжнародно-правове регулювання співробітництва у промисловості та сільському господарстві.

Тема 15. Правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва.

3.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Література:

1. Конституція України: Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. №435-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№40-44. - Ст.356.
3. Господарський кодекс України: Коментар. – Х.: ТОВ „Одіссей”, 2004. – 848 с.
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №18-22. - Ст.144.
5. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495-VI.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №959-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №29. – Ст.377.
7. Про міжнародні договори України: Закон України від 22.12.1993р. №3767-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1994. - №10. – Ст.45.
8. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. №2709-IV.
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 1755-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №31-32. – Ст.263.
10. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України від 15.05.2003 р. №1201-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №38. – Ст.508.
11. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III //Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №24. – Ст.128.

12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №51. – Ст.553.
13. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004р. № 1701-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №35. – Ст.412.
14. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994р. №4002-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1994. - №325. – Ст.198.
15. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23.12.1998 р. //Офіційний вісник України. - 1999. - №2.
16. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. //Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №50. - Ст.676.
17. Про створення вільної економічної зони "Крим" та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України: Закон України від 12.08.2014, № 1636-VII.
18. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014, № 1207-VII.
19. Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.1999 р. //Офіційний вісник України. - 1999. - №45.
20. Про ратифікацію Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах: Закон України від 15.12.1999 р. //Відомості Верховної Ради України. - 2000. - №1. - Ст.6.
21. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 №1560-XII.
22. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 №93. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015, № 222-VIII.
23. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 р. № 898-IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №38. – Ст.313.
24. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. № 2654-XII //Відомості Верховної Ради України. – 1992. - №47. – Ст.642.
25. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР //Відомості Верховної Ради України. – 1998. - №16. – Ст.68.
26. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.1998 р. № 330-XIV.
27. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22.12.1998 р. № 331-XIV.
28. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012, № 428.
29. Про затвердження Порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України : Постанова Кабінету Міністрів України 12.12.2002, № 1861.
30. Міжнародні правила по тлумаченню термінів "Інкотермс" в редакції 2010 р.

31. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. №15-93 //Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №17. – Ст.184.
32. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11.04.1980.
33. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 р.
34. Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів по дорогах (КДПВ) 1956 р.
35. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів 1980 р.
36. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 1958 р.).
37. Європейська Конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21.04.1961.
38. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ.
39. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН від 20.01.1966.
40. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів (редакція 1993, публ. МТП № 500).
41. Уніфіковані правила по інкасо (редакція 01.01.1979, публ. МТП № 322).
42. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародні кредитові перекази від 14 травня 1992 р.
43. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України, затверджений Рішенням Президії Торгово-промислової палати України від 25.08.1994, протокол № 107 (3).
44. Конвенція УНИДРУА о международном факторинге (Оттава, 28 мая 1988г.).
45. Конвенция УНИДРУА о международном финансовом лизинге (Оттава, 28 мая 1988 г.).
46. Конвенция о транснациональных корпорациях (Москва, 6 марта 1998 г.).
47. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі (Підписана в Женеві 7 червня 1930 року).
48. Устав ООН и Статут международного суда. Charter of the United Nations (Russian), printed United Nations, 1970.– 141 с.
49. <http://www.un.org/ru/documents/>
50. <http://www.president.gov.ua/documents/>
51. <http://rada.gov.ua/#>
52. Анцелевич Г. О., Покрещук О. О. Міжнародне публічне право: Підручник / Під редакцією Г. О. Анцелевича.– К.: Алерта, 2005. - 424 с.
53. Артемов Н. М. Финансово-правовое регулирование внешнеторговой деятельности. — М., 1999. — 480 с.
54. Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. История международного права. – М.: Международные отношения, 1990 . – 204 с.

55. Бахрамов Ю. М., Глухов В. В. Организация внешнеэкономической деятельности. Особенности менеджмента: Учеб. пособие. — СПб.: Лань, 2001. — 448 с.
56. Богуславский М.М. Международное частное право: Учебник. — М.: Междунар. отношения, 1994. — 416 с.
57. Богуславський М.М. Міжнародне економічне право. - М.: 1986. - 375с.
58. Буткевич В.Г., Мисик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник /За ред. В.Г. Буткевича. — К.: Либідь, 2002. — 608 с.
59. Вельяминов Г.М. Основы международного экономического права. — М.: ТЕИС, 1994. - 322 с.
60. Вилкова Н.Г. Договорное право в международном обороте. - М.: Статут, 2002. — 511 с.
61. Дахно І.І. Антимонопольне право. — К.: Четверта хвиля, 1998.
62. Дахно І.І. Міжнародне економічне право: Курс лекцій. - К.: МАУП, 2003. — 160с.
63. Дахно И.И. Патентно-лицензионная работа. К.: Блиц-информ, 1996.
64. Действующее международное право. — М.: Изд – во Моск. Независимого ин-та междунар. права, 1996. — Т. 1-3.
65. Доданов В.Н., Панов В.П., Румянцев О.Г. Международное право: Словарь - справочник. — М.,: ИНФРА-М,1997.
66. Ильин Ю.Д. Лекции по международному публичному праву. — Х.: Консум, 1996. — 236 с.
67. Кириченко О., Кавас І., Ятченко А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. — К.: Вид. дім «Фінансист», 2000. — 636 с.
68. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації / В. І. Кисіль. — К.: Україна, 2000. — 400 с.
69. Комментарий МТП к Инкотермс 2000. Толкование и практическое применение. Публикация МТП № 620: Пер. с англ. — М.: Консалтбанкир, 2002. — 288 с.
70. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: Учебник. — М.: Бек, 1997. — 371 с.
71. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть: Учебник. — М.: Бек, 1998. — 410 с.
72. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом: Пер. з англ. — Харків: Консум, 2000. — 592 с.
73. Международное право: Учебник /Под ред. Г. Н. Тункина. — М.: Юрид. лит.,1994.
74. Международное частное право: Учебник / [Л. П. Ануфриева, К. А. Бекяшев, Г. К. Дмитриева и др.] // Отв. ред. Г. К. Дмитриева. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. — 688 с.
75. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар Закону /За ред. д.ю.н., проф. А.Довгерта. — Х.: ТОВ „Одіссей”, 2008. — 352 с.
76. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посібник /О. І. Береславська, О. М. Наконечний, М. Г. Пясецька та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. — К.: КНЕУ, 2002. — 392 с.

77. Митне право України: Навч. посібник /За ред. В.В.Ченцова. – К., Істина, 2007. – 328 с.
78. Митний контроль та митне оформлення: Навч. посібник / За ред. М.М.Каленського, П.В.Пашка.– К.: Знання, 2002. – 284 с.
79. Михеев С.А. Международное экономическое право: Ученик. – Х.: Одиссей, 2006. – 320 с.
80. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право. – К.: Либідь, 1995. - 345 с.
81. Осика С. Г., П'ятницький В. Т. Світова організація торгівлі. — К.: К. І. С., 2001. — 491 с.
82. Очерки международного частного права /Под. ред.. проф. А.Довгерта. – Х.: ООО „Одиссей”, 2007. – 816 с.
83. Панов В.П. Международное право: Учеб. материалы. – М.: ИНФРА-М, 1997.
84. Попов А.А. Международное частное право. - Харьков: РА, 1999. - 220 с.
85. Право Европейского Союза: правовое регулирование торгового оборота: Учеб. пособие / Под ред. проф. В. В. Безбаха и др. — М., 1999.
86. Правове регулювання іноземних інвестицій / За ред.. В.М. Коссака. – К.: Укр.. центр правничих студій, 1999. – 174 с.
87. Сіваченко І.Ю., Кухарська Н.О., Левицький М.А. Вільні економічні зони: Навч. посіб. – К.: Дакор: Алеута, 2002. – 480 с.
88. Туском Жан. Міжнародне право: Підручник. Пер. з франц. – К.: Артек, 1998. – 416 с.
89. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посіб. / За заг. ред. д-ра екон. Наук, проф.. А.І. Кредісова. – К.: Альтерпрес, 2000. – 448 с.
90. Федоров А.Г. Международный коммерческий арбитраж: Учебное пособие. – М.: Изд. дом «Дашков и К□», 2000. – 120 с.
91. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 340 с.
92. Шумилов В.М. Международное экономическое право. – М.: Издат-во консалтинг. Фирма «Де-Ка», 1999.
93. Юмашев Ю. М. Международно-правовые формы внешнеэкономических связей. — М., 1989.

Інформаційні ресурси:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. – Електронний ресурс «Законодавство України» - Режи дос тупу: [htt: // zakon. rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua) ;
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. – Електронний ресурс «Законодавство України». – Режим доступу: [http: zakon. rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua);
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. – Електронний ресурс «Законодавство України». – Режим доступу: [http: \ \ zakon. rada.gov/ua\\$](http://zakon.rada.gov.ua)
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. – Електронний ресурс «Законодавство України». – Режим доступу: [http://zakon.rada/gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua);

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. – Електронний ресурс «Законодавство України». – Режим доступу: <http://sakon.rada.gov.ua>;

6. Кодекс законів про працю України від 10.12. 1971 р. – Електронний ресурс «Законодавство України». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)

8. [http //www.kmu.gov.ua/mainestat](http://www.kmu.gov.ua/mainestat).

9. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

10. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)

11. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)

12. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на
(перелік засобів контролю успішності навчання студентів, які застосовуються: тести, екзаменаційні білети, тощо)
практичних заняттях – опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи.

Остаточний контроль з дисципліни – залік.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення заліку за допомогою тестових завдань у час окремого розкладу занять.

Розробник програми: доцент _____ Перунова О.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, яке набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2 екземпляр залишається на кафедрі.